

April 2021

Position fra 92-gruppen¹ og Globalt Fokus² om den danske klimafinansiering

Danmark skal målrette 70% af sin klimafinansiering til klimatilpasning ^[i] og øremærke 30% af klimafinansieringen til naturbaserede løsninger

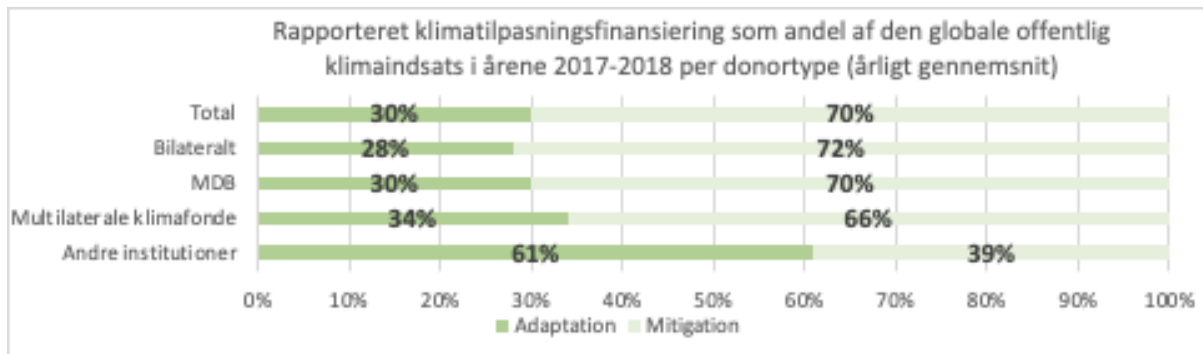
Ifølge OECD blev kun 20,3 mia. USD i 2018^[ii] - eller knap 26% af den offentlige- og privatmobiliserede klimafinansiering - brugt på klimatilpasning i udviklingslande. Et tal meget langt fra de 50 mia. USD, som Paris-aftalen forpligter til med halvdelen af de 100 mia. USD til klimatilpasning (adaptation) og anden halvdel til reduktion af udslip/grøn omstilling (mitigation). Der mangler altså 30 mia. USD til klimatilpasning, som skulle nås ved udgangen af 2020, for at indfri Paris-aftalens forpligtelser. Klimatilpasning er afgørende for at opbygge modstandsdygtige samfund - særligt i fattige og skrøbelige lande, der rammes hårdt af klimaforandringer.

For at skabe en reel global balance opfordrer vi derfor til, at Danmark, og alle andre bilaterale donorer, kanaliserer 70% af deres klimafinansiering til tilpasningsprojekter. Havde dette været tilfældet for bilaterale donorer i 2017-2018, ville 52% af den *globale offentlige* klimaindsats gå til klimatilpasning, i stedet for de nuværende 30%^[iii]. Altså tilnærmelsesvis den tilsigtede balance i Paris-aftalen. Denne store ubalance er gældende for både de bilaterale donorer og de multilaterale banker hvor kun cirka 30% af klimafinansiering går til klimatilpasning (se figur 1). For privat mobiliseret finansiering til klimatilpasning er denne 3%^[iv].

I Danmarks seneste rapportering til EU fremgår det, at **41% af den danske klimafinansiering går til klimatilpasning^[v]**, hvilket er en tilbagegang fra 46%^[vi] i 2016. Danmarks tilpasningsengagement er således både faldende og langt fra den 70% vægtning, vi opfordrer til, for at skabe global balance i klimafinansieringen.

¹ 92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er et samarbejde mellem 24 danske miljø- og udviklingsorganisationer, der i denne sammenhæng er tegnet af: CARE Danmark, Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark, FN-forbundet, Global Aktion, Klimabevægelsen, Mellempolkeligt Samvirke, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, Nyt Europa, Oxfam IBIS, Red Orangutangen, Rådet for Grøn Omstilling, Verdens Skove, WWF Verdensnaturfonden

² Globalt Fokus er en samlende platform for 80 danske foreninger og folkelige organisationer, engageret i internationale udviklings-, miljø- og humanitære aktiviteter. Platformen tegnes i denne forbindelse af medlemmer af arbejdsgruppen for klimafinansiering: CARE Danmark, Folkekirkens Nødhjælp, Mellempolkeligt Samvirke, Oxfam IBIS, Verdens Skove, WWF Verdensnaturfonden

Figur 1: Baseret på Oxfam Shadow Report 2020 – Cross-cutting delt ligeligt mellem adaptation og mitigation

Særligt donorer som Danmark, der leverer deres klimafinansiering som gavebistand, kan spille en central rolle i at rette op på den globale ubalance i klimafinansiering ved, i højere grad, at prioritere klimatilpasningsindsatser – både i de bilaterale programmer og i deres samarbejde med multilaterale udviklingsbanker og fonde. En del donorer, Verdensbanken og de andre udviklingsbanker, og i betydelig grad lande som Frankrig, Tyskland og Japan, leverer nemlig klimafinansiering i form af lån, hvilket fordrer, at "investeringen" giver en form for afkast – og dette er svært at opnå for tilpasningsprojekter. Globalt bør gavebistand derfor hæves og i langt højere grad prioritere tilpasningsprojekter, således at udviklingslande ikke påtager sig unødigt gæld fra klimalån.

Oxfams seneste rapport viste, at prioriteringen af tilpasning i generel gavebistanden er faldende. Dette gør det ekstra vigtigt, at donorer som Danmark prioriterer, at 70% af deres klimabistand går til klimatilpasning, for at bidrage til at nå den "balance" på 50 mia. USD som Paris-aftalen forpligter til.

Naturbaserede løsninger bør samtidig prioriteres i Danmarks klimafinansiering, og det anbefales, at Danmark følger UK's og Frankrigs eksempel med at øremærke 30% af klimafinansieringen til det formål^[vii]. Naturbaserede løsninger har et stort potentiale for at levere flere benefits på samme tid, herunder øget klimaresiliens forbedring af levestandard og -muligheder lokalt, biodiversitet, samt CO₂-reduktion, fx. gennem sikring af kulstofrige økosystemers fortsatte kulstofoptags- og lagringskapacitet^[viii]. Gennem naturbaserede løsninger skabes omkostningseffektive klimaindsatser, som har lokal forankring og rettigheder i fokus. Naturbaserede løsninger er et centralt bidrag til at udviklingslandene kan nå klimamålene i deres National Determined Contributions (NDC) under Paris-aftalens artikel 4. Naturbaserede løsninger skal dog altid gennemføres med stærk involvering af lokalsamfund, så man undgår land-grabbing, og samtidig skal der være fokus på lokale gruppers udfordringer, behov og interesser (for fx vand, udvikling og klimaresiliens) i udviklingen af naturbaserede løsninger, hvilket er i tråd IUCN's globale standard^[ix]. Danmark skal desuden arbejde for, at klimakompensation ikke bliver brugt til green-washing, ikke mindsker incitament til at reducere udledninger og ej heller truer de lokale befolknings levevilkår. Det gælder naturbaserede klimakompensationer så vel som kompensation gennem projekter omkring vedvarende energi, effektive cook stoves, affaldshåndtering, klimavenligt landbrug etc.

Det mest fordelagtige vil være, at Danmark med sin kommende **Danida strategi øger gavebistanden til en klimatilpasning, som er målrettet de fattigste og mest klimasårbare og samtidig prioriterer naturbaserede løsninger.**

^[i] I dette notat vises tallene som fuld "face-value" og ikke som det gave-element, der er i lånene (grant-equivalent).

^[ii] Baseret på figur 1.2 i OECDs 'Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2013-18' (cross-cutting ligeligt fordelt på adaptation og mitigation).

^[iii] Baseret på Table 3 i Oxfams 'Oxfam Shadow Report: Climate Finance Shadow Report 2020' (cross-cutting ligeligt fordelt på adaptation og mitigation).

^[iv] Baseret på OECDs 'Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2013-18' infographic (cross-cutting ligeligt fordelt på adaptation og mitigation).

^[v] Danmarks MMR 2019 rapportering til EU: http://cdr.eionet.europa.eu/dk/eu/mmr/art16_finance (cross-cutting ligeligt fordelt på adaptation og mitigation).

^[vi] Danmarks Third Biennial Report til UNFCCC <https://unfccc.int/documents/198837> (cross-cutting ligeligt fordelt på adaptation og mitigation).

^[vii] https://wwf.panda.org/wwf_news/press_releases/?1217416/One-Planet-Summit-Leaders-take-action-for-human-and-planetary-health-but-step-change-still-urgently-needed

^[viii] <https://www.unglobalcompact.org/take-action/events/climate-action-summit-2019/nature-based-solutions>

^[ix] <https://portals.iucn.org/library/node/49071>